

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 212.902 van 3 mei 2011
in de zaak A. 193.494/X-14.287.**

In zake : Karine RENSON (overleden)

Rechtsgeding hervat door :

1. Joseph RENSON

2. Emma JANSIS

bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Yves Loix en Nele Ansoms
kantoor houdend te 2018 ANTWERPEN
Mechelsesteenweg 27
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

1. de gemeente HEERS

bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Kris Wauters en Erik Monard
kantoor houdend te 3500 HASSELT
Gouverneur Roppesingel 131
bij wie woonplaats wordt gekozen

2. het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
regering

bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christian Lemache
kantoor houdend te 3800 SINT-TRUIDEN
Tongersesteenweg 60
bij wie woonplaats wordt gekozen

Tussenkommende partij :

Dominique LIBERT

bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Erwin Delvaux
kantoor houdend te 3800 SINT-TRUIDEN
Stationsstraat 10A
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 24 juli 2009, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van 27 april 2009 van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Heers waarbij aan Dominique LIBERT-MONARD de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het plaatsen van een hagelkanon te Heers, Bovelingenstraat, kadastraal bekend sectie B, nr. 112/a.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 198.574 van 4 december 2009 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen.

De verzoekster heeft een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend en de verzoekster heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

De tussenkommende partij heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is toegestaan bij beschikking van 7 april 2010. De tussenkommende partij heeft een memorie ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Frans De Buel heeft een verslag opgesteld.

Uit het uittreksel uit het register der overlijdensakten van de gemeente Sint-Lambrechts-Woluwe blijkt dat de verzoekster is overleden op 31 oktober 2010. Het verzoek tot gedinghervatting werd op 10 januari 2011 ingediend door Joseph RENSON en Emma JANSSIS.

De gedinghervattende partijen hebben een laatste memorie ingediend. De verwerende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 8 april 2011.

Staatsraad Pierre Lefranc heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sven Vernaillen, die loco advocaten Yves Loix en Nele Ansoms verschijnt voor de gedinghervattende partijen, advocaat Henriette Stassen, die loco advocaten Kris Wauters en Erik Monard verschijnt voor de eerste verwerende partij, advocaat Leen Vanbrabant, die loco advocaat Christian Lemache verschijnt voor de tweede verwerende partij, en advocaat Theo Deben, die loco advocaat Erwin Delvaux verschijnt voor de tussenkomende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Frans De Buel heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. De feiten werden uiteengezet in het arrest nr. 198.574 van 4 december 2009.

IV. Onderzoek van de ontvankelijkheid

Tijdigheid van het beroep

4. De tweede verwerende partij betoogt dat de “verzoekster alleszins eerder dan op 22.06.2009 kennis had van het bestaan van de vergunning” en besluit als volgt: “het beroep lijkt niet ontvankelijk ratione temporis”.

5. In het auditoraatsverslag wordt gesteld dat “hetgeen de tweede verwerende partij aanvoert omtrent de tijdigheid van het beroep geenszins aannemelijk kan maken dat dit beroep, inderdaad, laattijdig werd ingesteld” en dat de tweede verwerende partij “dit zelf (blijkt) te beseffen vermits ze, (...), besluit dat het ‘beroep ratione temporis niet ontvankelijk lijkt’”.

6. De tweede verwerende partij komt in de laatste memorie niet verder dan het hernemen van wat zij in haar memorie van antwoord heeft gesteld.

7. Het betoog van de tweede verwerende partij in verband met de ontvankelijkheid van het beroep van de verzoekster kan in de gegeven omstandigheden niet worden beschouwd als een exceptie en behoeft derhalve geen antwoord.

Belang van de verzoekster

8. De verzoekster betoogt dat zij eigenares en exploitante is van een landbouwbedrijf met runderen, koeien, paarden en schapen, dat het bouwperceel “is gelegen op slechts ongeveer 100m van perceel 140/A van verzoekende partij en ook in de onmiddellijke omgeving van de overige hiervóór vermelde percelen van verzoekende partij” en dat zij “een disproportionele lawaaihinder” ondervindt van “het gebruik van het hagelkanon” dat ook “stress bij de dieren” meebrengt.

9. De eerste verwerende partij stelt dat tussen het bouwperceel en het landbouwbedrijf van de verzoekster zich nog een perceel bevindt, de verzoekster geen bewijzen bijbrengt van de dieren die zij houdt, de afstand tussen het hagelkanon en de eerste percelen van de verzoekster 240 m bedraagt, de exploitatiezetel zich niet in de onmiddellijke omgeving van het hagelkanon bevindt en de verzoekster geen bewijs bijbrengt van “disproportioneel lawaaihinder” en de gevolgen ervan. Zij stelt nog dat de verzoekster geen rechtstreeks causaal verband aantoont “tussen het nadeel, m.n. lawaai (...) en de afgifte van een stedenbouwkundige vergunning”, het plaatsen van een hagelkanon geen enkel stedenbouwkundig nadeel aan de verzoekster berokkent en “de lawaaihinder, (...) reeds opgevangen (is) door de beslissing inhoudende machtiging van de burgemeester (...) tot het gebruik van een hagelkanon”. Zij besluit dat het beroep onontvankelijk is.

10. De tussenkommende partij werpt een gelijkkluidende exceptie van gebrek aan belang op.

11. Uit de gegevens van het dossier blijkt dat de verzoekster eigenares en exploitante is van een landbouwbedrijf dat zich in de onmiddellijke omgeving bevindt van het perceel waarop het vergunde hagelkanon werd geplaatst. Alleen al om deze redenen doet de verzoekster in beginsel blijken van het rechtens vereiste belang. De afstand van 100 m tussen het hagelkanon en het dichtstbijzijnde perceel van de verzoekster doet geen afbreuk aan dat belang te meer omdat het gebruik van een hagelkanon krachtens het gemeentelijk politiereglement betreffende de overlastfenomenen sanctioneerbaar met gemeentelijke administratieve sancties omwille van “de mogelijke hinder van de installatie”, aan een voorafgaande schriftelijke machtiging is onderworpen.

De exceptie wordt verworpen.

V. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

12. De verzoekster voert de schending aan van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen (hierna: de motiveringswet), “het ontbreken van de vereiste juridische en feitelijke grondslag”, het motiveringsbeginsel, artikel 19 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen (hierna: het inrichtingsbesluit) en artikel 4 van het decreet van 18 mei 1999 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening (hierna: DRO).

De verzoekster betoogt dat het bestreden besluit aanneemt “bij de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening (...) dat de constructie niet storend zou zijn voor de omgeving ‘gezien de plaatsing tussen de bomen van de fruitplantage’ en bijgevolg geen enkel concreet gegeven bevat met betrekking tot de aard en het gebruik van de onmiddellijke omgeving van het bouwperceel” en “in het bijzonder het veeteeltbedrijf en de weiden” van de verzoekster. Zij argumenteert dat het vergunde hagelkanon “enorme geluidshinder” veroorzaakt terwijl “het niet werkt”. Het vergunde “hagelkanon (reikt) boven de lage fruitbomen (uit)” waardoor het “nog meer het landschap” verstoort. Het bestreden besluit “gaat (...) nergens in op het aspect van de zware geluidshinder” en “(maakt) geen afweging (...) van de verschillende activiteiten in de omgeving en dus geen afdoende beoordeling (...) van de goede plaatselijke ordening”.

13. De eerste verwerende partij repliceert dat het bestreden besluit zeer ruim en evenredig gemotiveerd is “gezien de beperkte omvang van de te vergunnen constructie en de verplaatsbaarheid ervan”, “concreet de bouwplaats, de omgeving en het project (agrarisch gebied, fruitplantage, hagelkanon, verplaatsbare container met afmetingen) (beschrijft)”, “het project dan aan de onmiddellijke omgeving (op voldoende afstand met de perceelsgrenzen, tussen de bomen van de fruitplantage)” toetst en dat “het advies van de afdeling Land, die de gemachtigde ambtenaar volledig in zijn advies betreft, (...) nog een aantal

bijkomende elementen betreffende de constructie zelf” bevat. De motieven van het bestreden besluit maken “duidelijk waarom het college het kanon inpasbaar acht in de omgeving”. Het bestreden besluit concretiseert voldoende de aard van de onmiddellijke omgeving “waardoor men kan uitmaken waarom de vergunde constructie geen onredelijke impact heeft”. De weiden van de verzoekster maken deel uit van het agrarisch gebied waarnaar het bestreden besluit verwijst. Het kanon wordt aan het zicht onttrokken door de fruitbomen. Het landbouwbedrijf van de verzoekster “maakt (...) geen deel meer uit van de onmiddellijke omgeving, zodat dit, gezien de zeer beperkte constructie, niet moest worden betrokken in de motivering aangaande de impact op de plaatselijke aanleg”. Het hinderaspect diende niet te worden betrokken bij de vergunningsbeslissing maar werd betrokken bij het verlenen van de machtiging van 20 mei 2009 bij toepassing van het gemeentelijk reglement inzake overlastfenomenen sanctioneerbaar met gemeentelijke administratieve sancties. De efficiëntie van een hagelkanon “is niet relevant in het kader van de afgifte van een stedenbouwkundige vergunning”. Het hagelkanon produceert “in de onmiddellijke nabijheid (minder dan 20m) (...) 120 decibel” en “wordt aanmerkelijk minder waarneembaar na 240m respectievelijk 630m, zijnde de afstand van perceel 140/A en de bedrijfsgebouwen”. “De dichtstbijzijnde woningen (...) (bevinden) zich op een afstand van 450 meter” van de plaats van het hagelkanon zodat zij “geen deel uit(maken) van de onmiddellijke omgeving” en “niet in de afweging dienden betrokken te worden”. Hetzelfde geldt voor de bedrijfszetel en het perceel 140/A (weide) van de verzoekster. De onmiddellijke omgeving kenmerkt zich door de fruitplantages van de tussenkomende partij.

14. De tweede verwerende partij repliceert dat het middel onontvankelijk is in zoverre het de schending van artikel 4 DRO aanvoert omdat het “nergens aan bod (komt) in de toelichting bij het middel” en “niet van toepassing (is) op stedenbouwkundige vergunningen” en in zoverre wordt betoogd dat het hagelkanon volgens wetenschappelijke studies niet zou werken. Het bestreden besluit is wat betreft de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening “niet uitvoerig, maar wel afdoende (gemotiveerd)”, “laat op zich (...) niet toe om het hagelkanon in gebruik te stellen” en dient “op het punt van de

geluidshinder” niet bijzonder te worden gemotiveerd. Uit het vergunde plan blijkt “dat het hagelkanon vergund wordt op een locatie die zo ver als mogelijk van de bebouwing in de omgeving is verwijderd”. De verwerende partij stelt nog dat de verzoekster niet aantoont dat het hagelkanon “enorme geluidshinder” voor de omwonenden veroorzaakt.

15. De tussenkommende partij repliceert in gelijkkluidende bewoordingen als de eerste verwerende partij.

16. De verzoekster repliceert “dat de vergunningverlenende overheid wel degelijk gehouden is de impact van de vergunde constructie op de onmiddellijke omgeving te beoordelen, en dat deze verplichting ruimer gaat dan de visuele impact ervan”. Zij stelt dat haar percelen wel in “de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening in de ‘onmiddellijke’ omgeving” dienden te worden betrokken en dat zelfs indien dit niet hoefde, die beoordeling ook dan “niet afdoende gebeurde” omdat het bestreden besluit “uitsluitend standaardclausules, zonder enig concrete gegeven” bevat en “met geen woord (rept) over de omgeving, laat staan over de verenigbaarheid van de constructie met deze omgeving”.

Beoordeling

17. Artikel 19, derde lid van het inrichtingsbesluit bepaalt dat, ook al is de aanvraag niet in strijd met het gewestplan of ontwerp-gewestplan, de vergunning slechts kan worden afgegeven zo de uitvoering van de handelingen en werken verenigbaar is met de goede plaatselijke ordening.

Luidens de artikelen 2 en 3 van de motiveringswet moet elke eenzijdige rechtshandeling met individuele strekking die uitgaat van een bestuur en die beoogt rechtsgevolgen te hebben voor één of meer bestuursinstellingen of voor een ander bestuur, in de akte de juridische en feitelijke overwegingen vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen, en moeten deze afdoende zijn. Uit deze bepalingen volgt dat enkel met de in het bestreden besluit vermelde redengeving rekening kan worden gehouden.

18. De vergunde constructie is niet gelegen in een gebied waarvoor een door de Vlaamse regering goedgekeurd bijzonder plan van aanleg of gemeentelijk uitvoeringsplan bestaat, en evenmin binnen een behoorlijk vergunde niet vervallen verkaveling. In dat geval is het de taak van de vergunningverlenende overheid om geval per geval te onderzoeken of de aanvraag om stedenbouwkundige vergunning beantwoordt aan de eisen van een goede plaatselijke ordening, overeenkomstig een beginsel dat kan worden afgeleid uit de bepalingen van het toentertijd geldende artikel 43, § 2, eerste lid van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996. Artikel 19, derde lid van het inrichtingsbesluit houdt met zoveel woorden een bevestiging in van bedoeld beginsel.

19. Aan de voormelde formele motiveringsverplichting is slechts voldaan wanneer de stedenbouwkundige vergunning duidelijk de met de goede plaatselijke aanleg of ruimtelijke ordening verband houdende redenen vermeldt waarop de vergunningverlenende overheid haar beslissing steunt, en waaruit blijkt dat zij is uitgegaan van gegevens die in rechte en in feite juist zijn, dat zij die correct heeft beoordeeld en dat zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

20. Bij de beoordeling van de verenigbaarheid van de aanvraag met de goede plaatselijke aanleg dient de vergunningverlenende overheid op de eerste plaats rekening te houden met de ordening in de onmiddellijke omgeving. Deze beoordeling dient in concreto te geschieden en uit te gaan van de bestaande toestand.

21. De bestreden beslissing omschrijft “de bouwplaats, omgeving en project”, als volgt:

“Overwegende dat het perceel gelegen is in het agrarisch gebied tussen Mechelen-Bovelingen en Batsbeheer; dat zich op het perceel een fruitplantage bevindt;

Overwegende dat de aanvraag het plaatsen van een hagelkanon betreft; dat dit hagelkanon is ingewerkt in een verplaatsbare container van 6.00m bij 2.4m en 2.4m hoog; dat deze constructie tot doel heeft de plantage te beschermen tegen hagel”.

De “goede ruimtelijke ordening” wordt als volgt beoordeeld:

“Overwegende dat de gevraagde constructie een agrarische functie heeft; dat het departement Landbouw en Visserij een gunstig advies gaf betreffende de constructie; dat deze constructie wordt ingeplant op voldoende afstand van de perceelgrenzen; dat gezien de plaatsing tussen de bomen van de fruitplantage de constructie niet storend is voor de omgeving”.

22. Te dezen moet worden vastgesteld dat de overwegingen dat het perceel in agrarisch gebied ligt, op het perceel zich een fruitplantage bevindt, het voorwerp van de aanvraag een hagelkanon is dat is ingewerkt in een verplaatsbare container van bepaalde afmetingen en tot doel heeft de plantage te beschermen tegen hagel en dus een agrarische functie heeft, het departement Landbouw en Visserij een gunstig advies heeft gegeven, de constructie “op voldoende afstand (wordt) ingeplant van de perceelsgrenzen” en “niet storend is voor de omgeving” “gezien de plaatsing tussen de bomen van de fruitplantage” louter affirmaties en stijlformules zijn. Het bestreden besluit bevat geen concrete beoordeling van de aanvraag in het licht van de ordening van de onmiddellijke omgeving. Het bestreden besluit is niet afdoende gemotiveerd.

Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt het besluit van 27 april 2009 van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Heers waarbij aan Dominique LIBERT-MONARD de stedenbouwkundige vergunning wordt verleend voor het plaatsen van een hagelkanon te Heers, Bovelingenstraat, kadastraal bekend sectie B, nr. 112/a.

2. De verwerende partijen worden verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing en het beroep tot nietigverklaring, begroot op 350 euro, elk voor de helft.

De tussenkomende partij wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van drie mei 2011, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens,	kamervoorzitter,
Johan Bovin,	staatsraad,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
bijgestaan door	
Silvan De Clercq,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Silvan De Clercq

Roger Stevens